

EKOLOŠKA KRIZA

Katja na Podnebnem štrajku o prihodnosti
(3.00)

<https://365.rtvslo.si/arhiv/roznata-dolina/174859992>

Kaj pa vi pravite: KAKŠNA BO PRIHODNOST?
(napišite na listek)

ROŽNATA DOLINA

Katja na Podnebnem štrajku: Bedni ste! Spokajte s praznimi obljudbami in slabimi rešitvami

Kaj sploh že povedati? Kako prigrizati/ignorirati? Kako vedno z nora dokazovati, da nimamo več časa? Ne da prihodnost ne bo slaba, ampak je ne bo? Težko. Ampak tajali bomo do konca! Zato sem se v petek odgravila na Rodnebni Štrajk in...

RTV SLO / MMC / DC / DL / MTC / 28. marec

A graphic design featuring a collage of various cartoon faces in red and green. Overlaid on this is a speech bubble containing text from a video. The text discusses climate change activism and the challenges of communicating about it.

Človek si naravno okolje prisvaja, preoblikuje in prilagaja svojim

potrebam, ki so vedno bolj raznovrstne.

Bivamo v kultiviranem okolju, okolju, ki je preoblikovano s

človekovo dejavnostjo.

Ko govorimo o **ekološki krizi** imamo v mislih človekove pretirane posege v naravno okolje in porušeno ravnotežje med človekom in naravo, ki ga takšni posegi povzročajo. Ekološka kriza bi lahko dosegla takšne razsežnosti, da bi uničila človeka kot vrsto, vse človeške družbe in njihove kulture, tudi mnoga druga živa bitja.

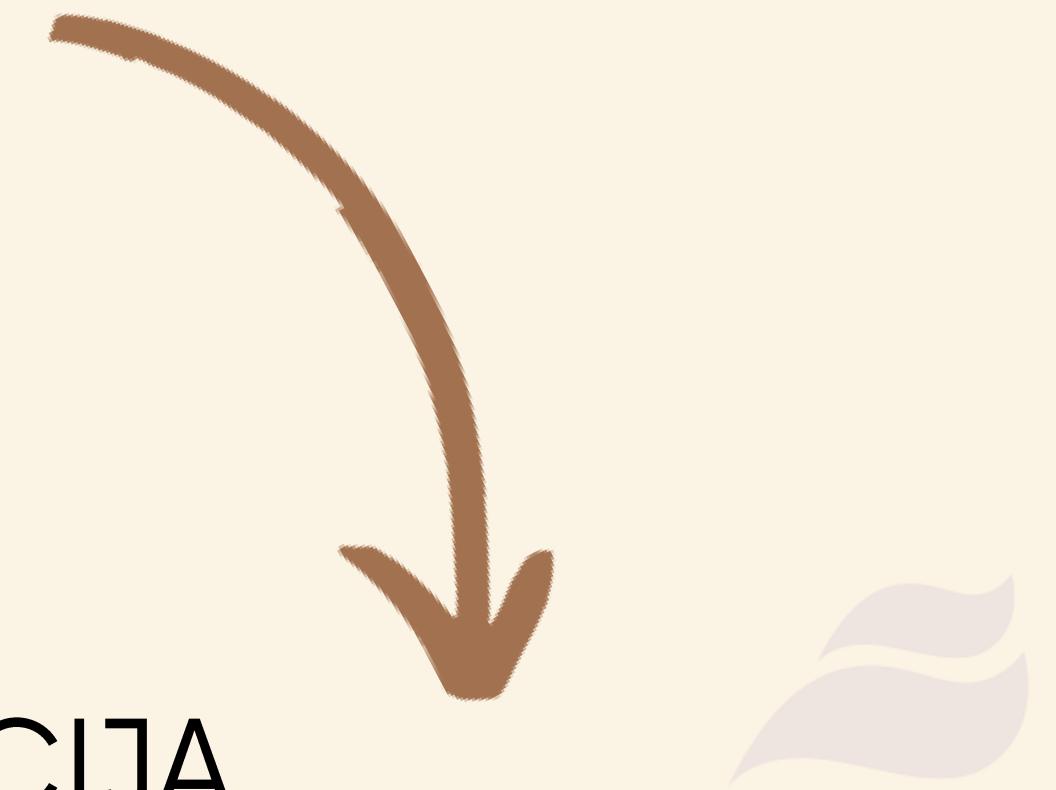

**NARAVA BO TAKŠNE SPREMEMBE TAKO ALI DRUGAČE PREŽIVELA, ČLOVEK
PA NE**

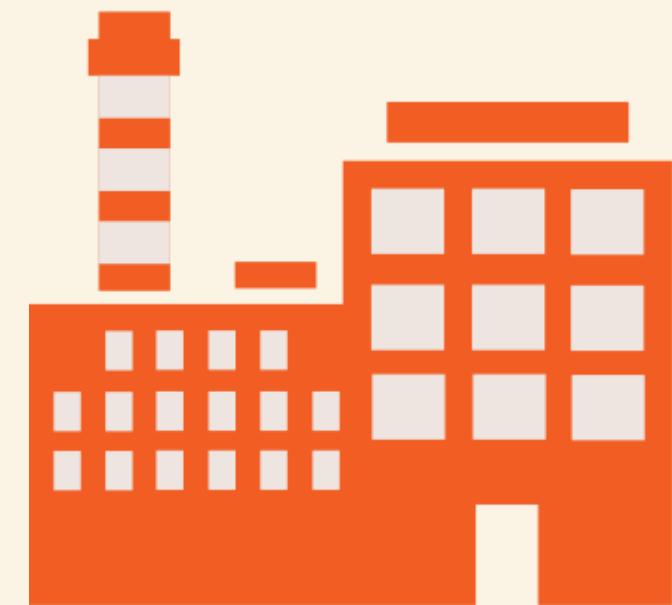
Človek kot nabiralec in
lovec.

NEOLITSKA REVOLUCIJA.
Človek kot poljedelec in
živinorejec.

INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA.
Narašča izkoriščanje naravnih virov in število
prebivalstva.

NA VROČI STRANI ALP (KONEC 21. STOL.) ČLOVEK IN NARAVA

- Slovenija se segreva hitreje
- Če izpustov ne bomo zmanjšali; + 5 °C več
- Tudi pri nas: pogosteje, daljši vročinski valovi, suše, ujme, poplave. Vpliv na pridelavo hrane, izumiranje živalskih, rastlinskih vrst, nalezljive bolezni, velika gospodarska škoda

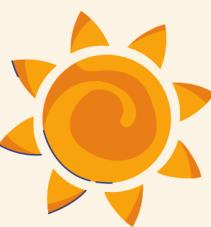

KAKŠNA BO PRIHODNOST?

- PRIDELOVANJE HRANE: segrevanje vrhnjega sloja tal, rastna doba se bo podaljšala (v zimsko obdobje), povečanje potrebe po namakanju, topotna obremenitev kmetov
- Nove rastlinske bolezni, škodljivci, plevelec, spomladanska pozeba zaradi zg.razvoja rastlin
- Nalezljive BOLEZNI, ki jih prenašajo komarji, klopi, druge žuželke, širjenje tropskih bolezni po Evropi
 - VODA: DO 30 % več letnih padavin kljub manj padavinskim dnem (močni nalivi - Vzhod*), bogata z vodnimi viri, a tudi s poplavami
 - Manj snega, ki bi napajal struge rek s taljenjem za rastine
 - Padavine vplivajo tako na kmetijstvo kot na energetiko

KAKŠNA BO PRIHODNOST? Vpliv na ljudi?

- VROČINA in nove bolezni: visoke temp., vročinski valovi - vročinski stres na DM (gradbeništvo, kmet. turizem, predelovalne d.), temperaturna obremenitev prebivalcev, ogrožanje življenja pri starejših in kroničnih bolnikih
- PODNEBNE SPREMEMBE: razlog za selitve - dvig morske gladine*, suša*, pomanjkanje vode, ekstremni vremenski dogodki (kmetijstvo, preskrba s hrano, vodo, varnost ljudi in premoženja)
- Vremenske ujme - poškodbe
- Podnebni begunci (življenje v Slo še znosno)

Vročina? Podnebne spremembe?

KAKŠNA BO PRIHODNOST?

- Nižinski deli Slovenije: 90 vročih dni - nad 30 °C, tropске noči (temperatura se ponoči ne spusti pod 20 °C) - dolga vroča obdobja
- Razmah škodljivcev, bolezni (podlubniki) v smrekovih gozdovih danes nas varujejo še občasne ostre zime
- LJ, MB, CE: prazna središča mest, nevzdržna vročina, pregrete stavbe, klimatizirani prostori, doma
- Kras: daljša sušna obdobja (že danes) + močne padavine (Lipica)
- Mariborsko Pohorje: pozimi dolgotrajen dež, sneg na Koči Loki?

<https://sway.office.com/9mUAAIDjrVUEloss>
NA VROČI STRANI ALP

KAJ POVZROČA EKOLOŠKO KRIZO?

- Hitra rast prebivalstva.
- Gospodarska rast.
- Velika proizvodnja odpadkov.

V 70ih letih 20. stoletja začnejo znanstveniki govoriti o MEJAH RASTI:

- Omejen prostor.
- Omejena količina naravnih virov.
- Omejena sposobnost narave za sprejem odpadkov.

<https://mladinsko.com/sl/program/133/vrocina/>

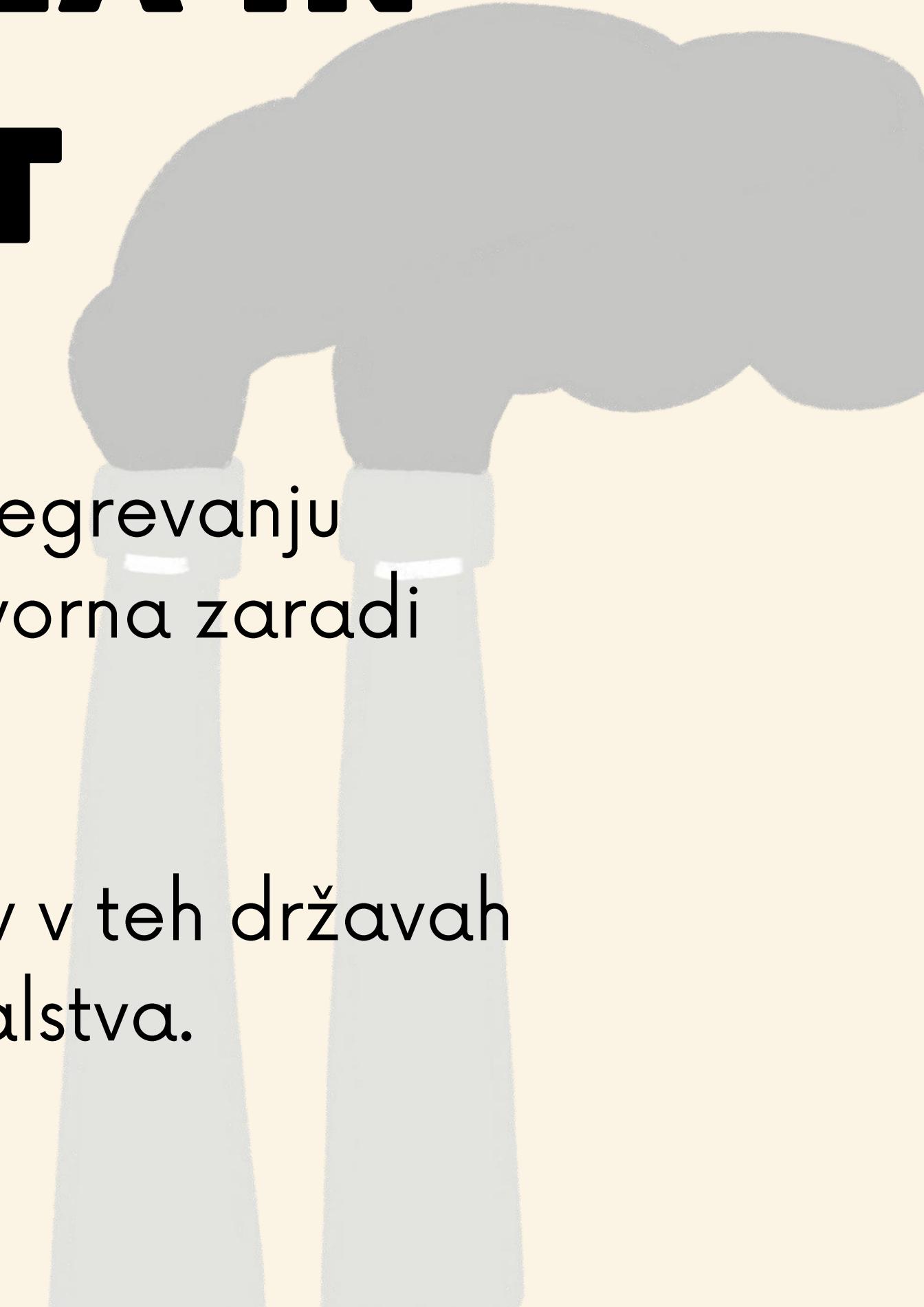
EKOLOŠKA KRIZA KOT GLOBALNI PROBLEM

Blaginje, ki se je vzpostavila z moderno industrijsko civilizacijo je deležen samo nek določen del prebivalstva. Ekološka kriza, ki je rezultat tega napredka, pa predstavlja globalni problem.

Vsi čutimo posledice spreminjanja podnebja, tanjšanja ozonske plasti, umiranja gozdov in drugih rastlinskih in živalskih vrst. Takšnih problemov vsaka država sama zase ne more reševati, ampak jih je možno rešiti le s sodelovanjem vseh.

EKOLOŠKA KRIZA IN NEENAKOST

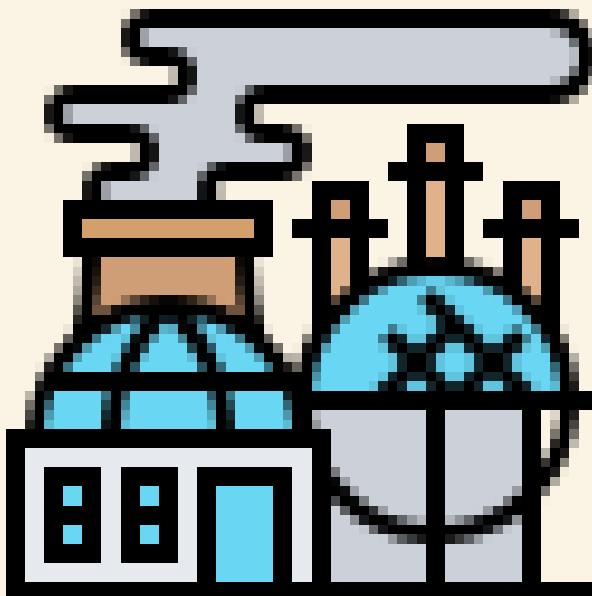

Globalno spreminjanje podnebja se kaže v segrevanju ozračja. Človekova dejavnost je za to odgovorna zaradi velikih emisij toplogrednih plinov.

Razvite države porabijo 2x več goriv, čeprav v teh državah živi manj kot ena tretjina svetovnega prebivalstva.

Podnebne spremembe bodo najbolj prizadele območja sveta, ki so že zdaj med najrevnejšimi.

Razviti deli sveta so z globalizacijo gospodarstva preselili tvegane in umazane industrije v dežele z nizkimi mezdami. Te dežele naj bi bile dovolj oddaljene za odlaganje strupenih in škodljivih odpadkov.

Multinacionalne družbe lahko v teh deželah prihajajo do dobička, ki v gospodarsko razvitem svetu zaradi ozaveščenosti o ekološkem tveganju ni več mogoče. Revnim državam obljudljajo odpravo revščine, zaostalosti in lakote.

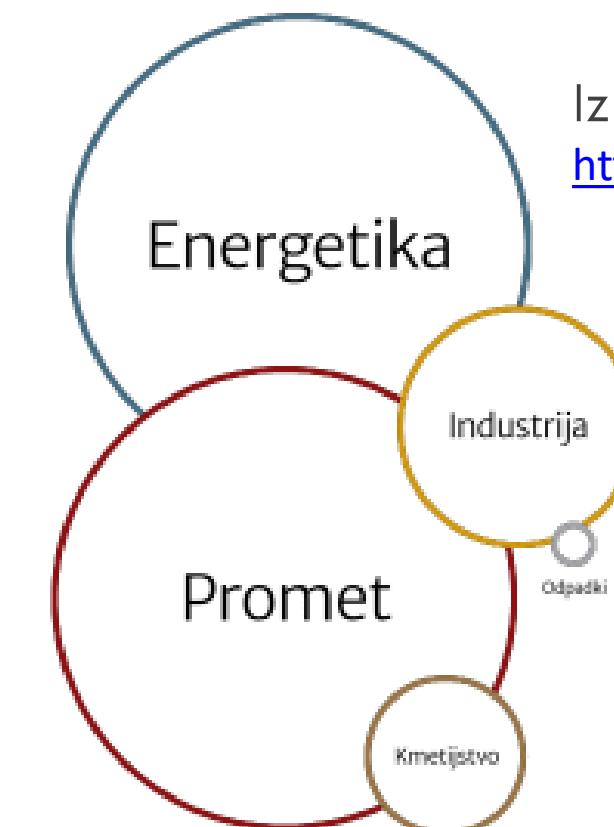
S tem dejansko ne rešijo nobenega problema, hkrati pa tudi iz teh dežel uvažajo poceni živila in tudi pesticide ter ostale druge strupene snovi.

KAKO UKREPATI?

KAJ SO VZROKI?

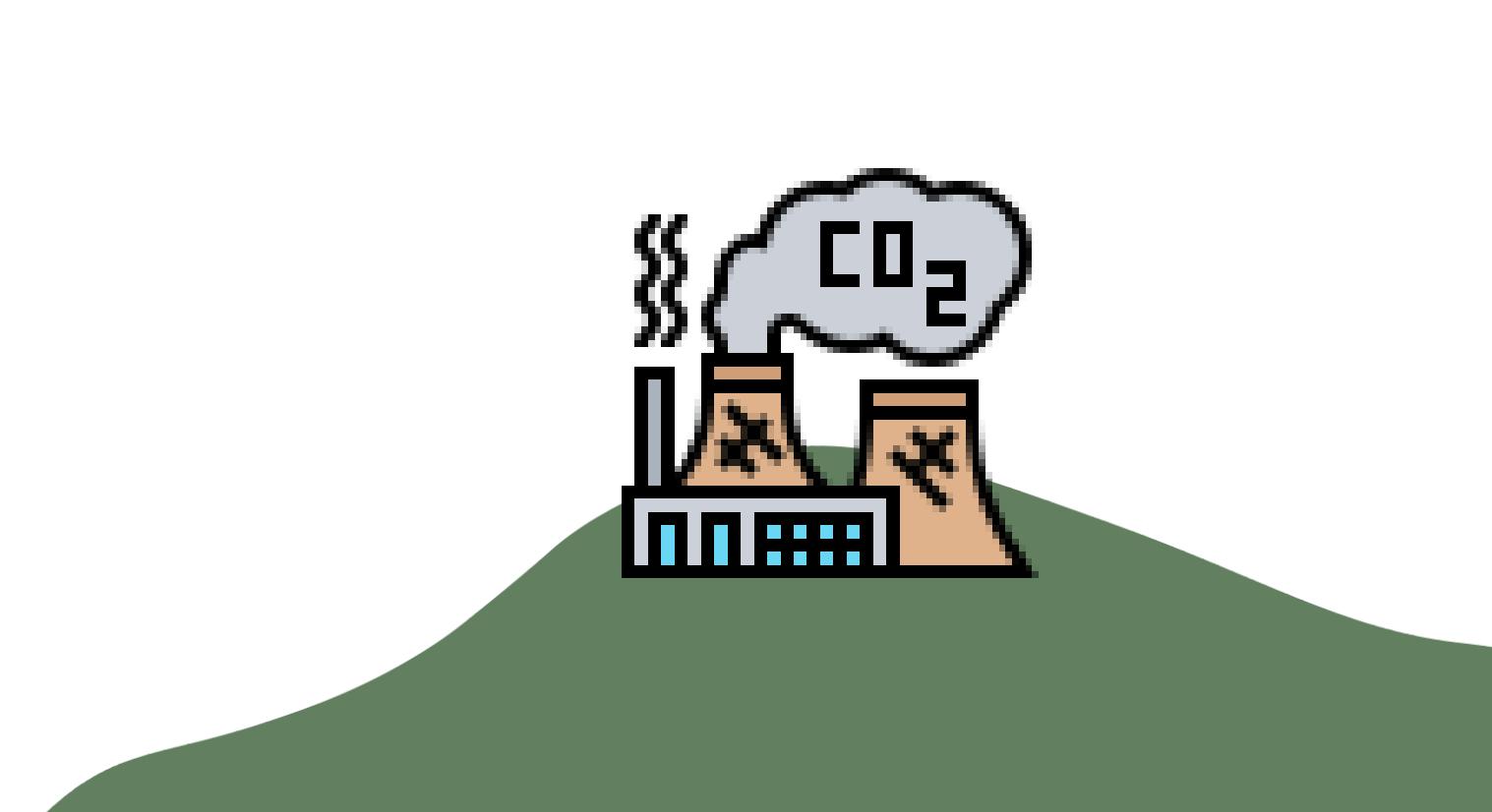
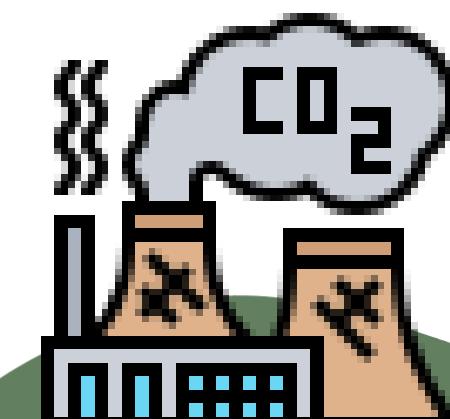
**Rešitev: ZMANJŠATI
TOPLOGREDNE PLINE**

- Sredina stoletja -postati PODNEBNO NEVTRALNA družba: izpusti toplogrednih plinov, ne bi smeli biti večji od zmožnosti naravnih ponorov, ki jih odstranijo iz ozračja (za Slo izziv zaradi velikih izpustov)
 - toplogredni plini: zgorevanje fosilnih goriv - Co2: cestni promet, Termoelektrarna, intenzivna industrija
 - metan: živinoreja, razpad organskih odpadkov
- Naravni ponor: gozdovi, travinje, večinski delež, a le majhen delež izpustov - poškodovanje gozdov (škodljivci, ujme) lahko postane vir izpustov

Izračunaj svoj OGLJIČNI ODTIS
<https://www.footprintcalculator.org/home/en>

Izpusti > Ponori

KAKO UKREPATI?

S 4 NA 2 KOLESI ALI NA TRAČNICE

- trajnostno prostorsko načrtovanje, lokalno krožno gospodarstvo, delo od doma, javni promet, kolesarske poti, železnice
- električna energija za vlake in avtomobile

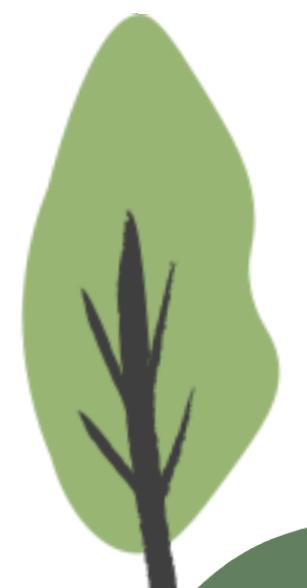

- ZDRAVA HRANA LOKALNE PRIDELAVE (rastlinska - zmanjšanje mesa, sonaravne prakse, sezonsko, manj pridelano, brez zavrnjene, vrtičkarstvo)

Trajnost

Ekološka etika?

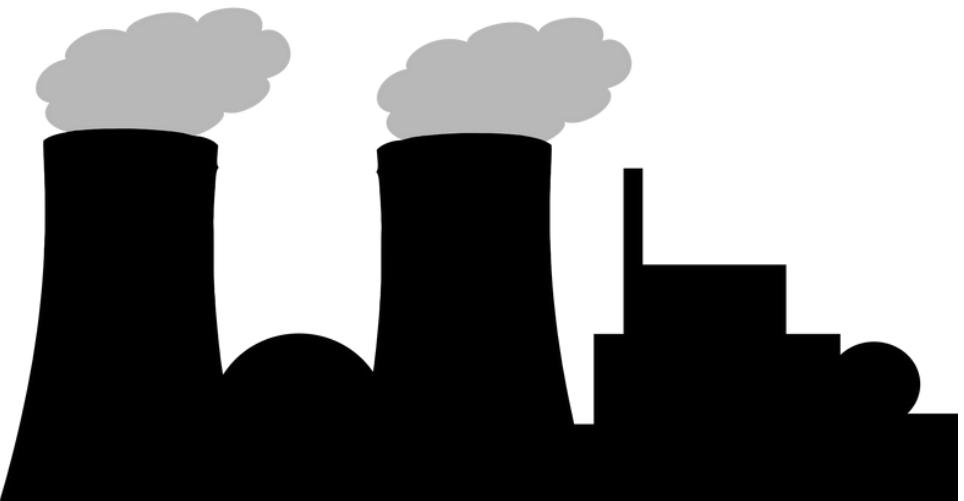

KAKO UKREPATI?

MANJŠA RABA ENERGIJE IN PROIZVODNJA IZ OBNOVLJIVIH VIROV:

- trajnostna mobilnost, nič-energijske stavbe, krožno gospodarstvo
- "izničenje" fosilnih energentov
- sončne, vetrne elektrarne, skupnostni energetski projekti
- pametna omrežja, tehnologije za shranjevanje energije

KAKO UKREPATI?

ZMANJŠATI TOPLOGREDNE PLINE

KROŽNO GOSPODARSTVO

- ponujanje storitev, izposoja izdelkov, drugačen model proizvodnje?
- dolga življenjska doba izdelka (popravilo, reciklaža, materiali)
- energija iz obnovljivih virov
- lokalni proizvodi, izposoja, zamenjava, souporaba

**ŽIVLJENJE S PODNEBNIMI SPREMEMBAMI –
PRILAGODITEV** (poplave, vročina, pridelava hrane, opozorilo na nevarnosti za varnost imetja)

EKOTEHNOLOŠKI OPTIMIZEM

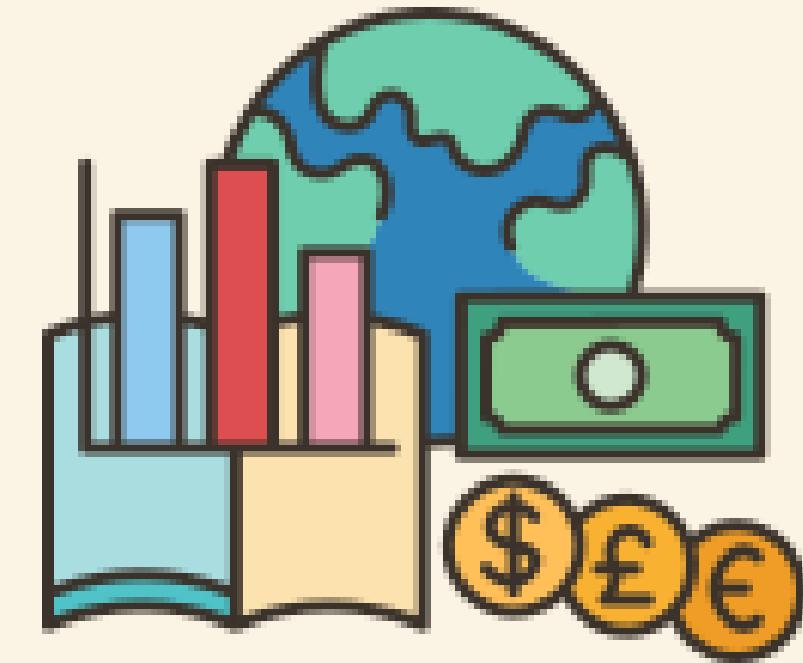
Kritika?

Danes je prisotno prepričanje, da je mogoče zagotoviti številne potrebe, ne da bi s tem uničevali in onesnaževali okolje. Močno je zaupanje v tehnologijo in prepričanje, da je mogoče ekološko krizo obvladati z uvajanjem ekološko ustreznnejše tehnologije, reciklažo odpadkov, nadomeščanjem neobnovljivih virov energije z obnovljivimi. Na tak način naj bi se oblikovalo okolju prijazno gospodarstvo.

Kritika tega ekotehnološkega optimizma je, da ekološko popolnoma ustrezne tehnologije ni. Nobena tehnologija ne more spremeniti dejstva, da živimo na omejenem planetu in zato trajna gospodarska rast ni možna.

Tradicionalni razvojni model je materialno zelo zahteven, zasnovan na fosilnih gorivih, odlaganju različnih odpadkov ter usmerjen v gospodarsko rast.

Treba je najti rešitev kako zasnovati gospodarstvo in način življenja, ki bi zadovoljil osebne potrebe ljudi po celi svetu, ne da bi z izčrpavanjem svetovnega ekosistema povzročil samouničenje.